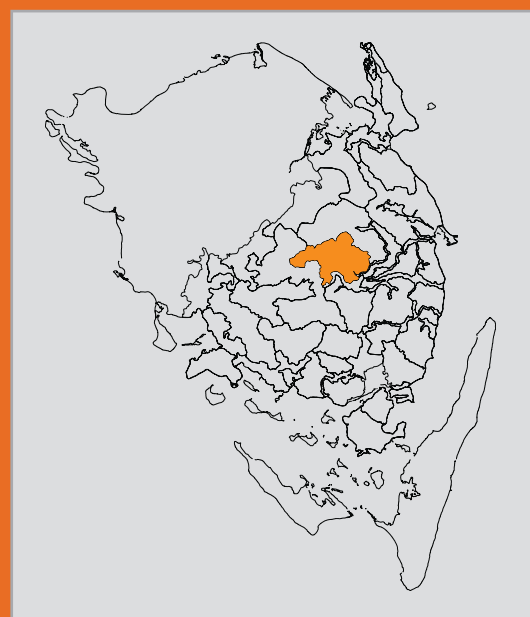
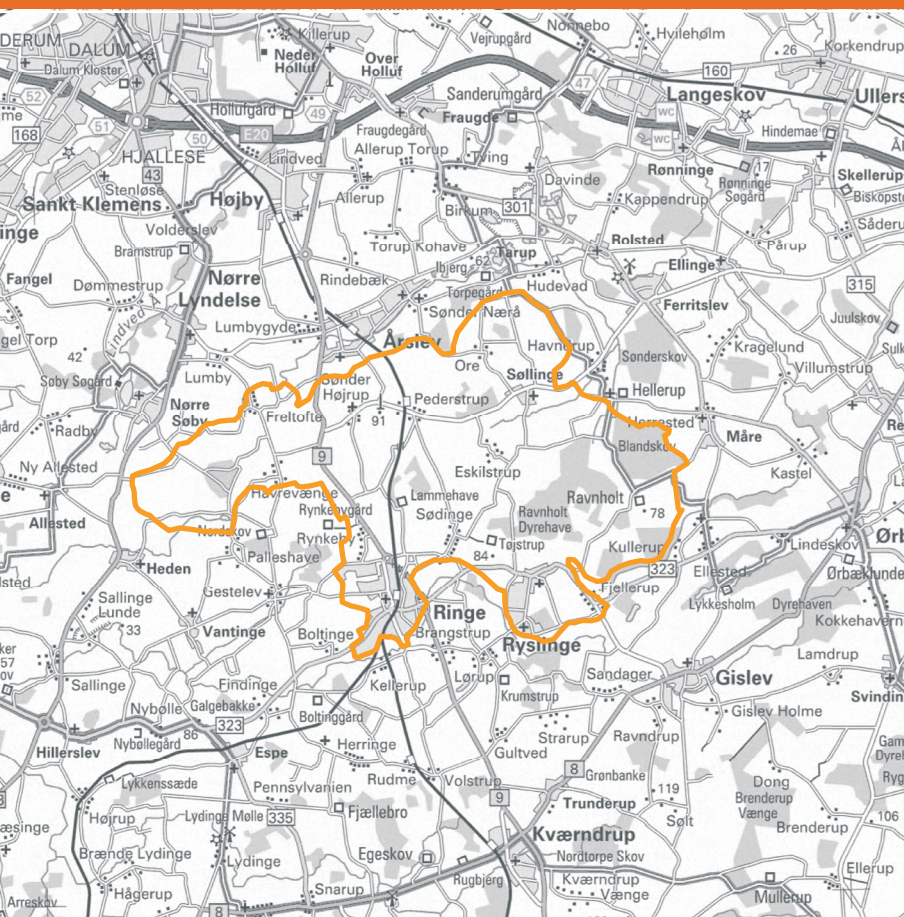

Årslev-Ringe Morænelandskab

Landskabskarakterbeskrivelse
og -vurdering
område nr. 42

Panoramasigt ved registreringspunktet 1 mellem Pederstrup og Søllinge, set mod syd. Bølgede jordbrugsflader, inddelt af sporadisk bevoksede diger, småskovområder og spredte gårde.

Ved vindmøllen sydøst for Pederstrup på 83 m.o.h. set mod nordvest.

Kontrasterende delområde Ravnholt, herregårdslandskab med markante skovbryn set i retning mod nordøst.

Billede taget ved registreringspunkt 2. Kontrasterende delområde med ekstensiv landbrugsdrift og græssende husdyr på marginaljord.

Nøglekarakter

Højtliggende bølget til storbakked jordbrugsflade med mellemstore arealer i omdrift og med græsningsarealer, tæt liggende mellemstore til store gårde, småskovområder og sporadisk bevoksede diger.

Beliggenhed og afgrænsning

Største delen af området ligger indenfor Faaborg-Midtfyn Kommune, mens en lille østlige del tilhører Ny nyborg Kommune. Området strækker sig over Nørre Lyndelse og Ryslinge til Ravnholt og dækker et areal på ca. 7.000 ha (70km²). Regionen er del af et større sammenhængende morænelandskab fra sidste istid, som adskilles af det omgivende morænelandskab gennem en kombination af divergerende relief- og skalaforhold. Nord- og sydfor samt sydøstlig bliver regionen begrænset af tunneldale og ekstramarginal smeltevandssdale.

Landskabstype

Yngre morænelandskab /dyrket/ Klasse 3
(og Dødislandskab/dyrket/klasse 3)

Naturgrundlag – geologi og terrænformer

Bogstavkode: Age (Morænelandskab fra sidste istid, moræneler, bølget)

Geomorfologi

Geomorfologisk set er regionen en del af et større sammenhængende morænelandskab fra sidste istid. Mellem Årslev og Pederstrup og om Ringe er landskabet præget af dødis. I den vestlige del af området forekommer små åse.

Jordtype

Den dominerende jordtype er moræneler, ved Sollinge findes gode lermuldet moræne. I den vestlige del af området, ved Jyllandsgyden, forekommer smeltevandssand og grus. Desuden optræder postglaciale ferskvandsdannelser såsom tørv og gytje i forbindelse med moseområder.

Terræn

Terrænet ligger mellem 50 og 91 m højt, er overvejende bølget med tendens til bakket og i det af dødis prægede område omkring Pederstrup storbakked. Områdets højeste sted ligger mellem Sønder Højstrup og Pederstrup på 91m.

Hydrologi

Forskellige små åløb, såsom Havndrup Å, som senere mynder i Vindinge Å-systemet, har deres udspring i den nordlige del af området. Fordelt på området findes mange små vandhuller og drængrøfter. Ved Ringe blev gennem

Landskabskarakteren

Landskabskarakteren er særlig betinget af de højtliggende bløde bakker, jordbrug i omdrift, sprætt liggende småskovområder samt sporadisk bevoksede diger og forholdsvis tæt liggende mellemstore til store gårde. Ekstensive græsningsarealer er hyppige.

Skalaen er varierende dog overvejende middel og bliver betinget af de mellemstore marker, der bliver transparent afgrænset af områdets bevoksninger. Skovområderne, hegn og relieffet bevirker delvist en lukket afgrænsning.

Generelt er landskabskarakterens historiske ophav omkring udskiftningsstiden stadig synligt, idet den afspejler de forhold, der er karakteristiske for det udskiftede jordbrugslandskab.

Et af dødis præget delområde udgøres af de vestlige, sandede marginaljorder, hvor naturgrundlagets indflydelse på kulturmiljøet stadig afspejles i den stedvist ekstensive landbrugsdrift med græsningsarealer og græssende husdyr. Her betinger forskellige arealanvendelser og en mere lukket afgrænsning med (syren)hegn mere kompleksitet og en mindre skala.

Ravnholts herregårdslandskab adskiller sig som delområde med en større tidsdybde, idet dens velbevarede struktur vidner for en lang udviklingshistorie.

I løbet af de sidste 200 års almindelige historiske udvikling er der sket en kontinuerlig forandring af kulturlandskabet, som genspejler sig især i større markinddelinger og dermed mindre hegn, mindre engarealer, udvidet bebyggelse og vejnet.

Landskabskarakterområdet bliver tydeligt gennemskåret af landevejen, jernbanen og højspændingsledning. Anlægsarbejdet til det nye motorvejstracé påvirker området yderligere.

vandstandshævning genetableret Ringe søområdet, som tidligere har været kunstigt tørlagt areal.

Arealanvendelse og landskabselementer

Bevoksningens mønstre

Bevoksningen i området er karakteriseret ved skov- og småskovområder og sporadisk bevoksede diger i markskel og enkelte træer. Skovarealernes størrelse varierer mellem få hektarer og ca. 400 ha ved Ravnholt skovene. Skovene består overvejende af løv (bøg) med indslag af nål. De bevoksede diger og hegn er sammensat af fx af birk, syren, slåen, hyld, hvidtjørn, ahorn, rose og seljerøn. I det

østlige delområde med herregårdslandskab forekommer desuden en del kastanie- og hvidtjørnalleer, mens det vestlige delområde er mere domineret af syrenhegn, krat og småplantninger.

Dyrkningsform

Området er karakteriseret af jordbrugsdrift i middelstor brug. Græsningsarealer er hyppige. Jordforholdene genspejler sig i skalaen og arealanvendelsen, idet det vestlige område med sandede marginaljorde fremstår i en mindre skala med forskellige arealanvendelser og græssende husdyr (heste, kvæg, får). Her drives sandsynligvis deltidslandbrug. I forbindelse med områdets hovedgårde fremstår markerne i en større skala.

Bebyggelsesstruktur

Området er præget af mange middelstore til store gårde, små landsbyer og Ringe (områdets størrste by), Ryslinge og Søllinge, som er ifølge regionplanen udpeget som bymønstrebyer. Områdets landsbyer ligger på en øst-vestlinie, som i de sidste 200 år har været forbundet af landevej. Mange af byerne er udformet som slynget vejby. Enkelte husmandsudstykninger findes i det vestlige delområde og nord for Ryslinge. Gårdene ligger spredt i området, i små samlinger og i landsbyerne langs vejene. Mange af gårdene har deres egne markvej og ligger dermed væk fra vejen. Gårde med to etager og høj rejsning er typiske for regionen. Nogle gård er opbygget som bindingsværk.

Kulturhistoriske mønstre og anlæg

I området findes de 4 hovedgårde Rynkebygård, Lammehave, Tøjstrup og Ravnholt, som alle har karakter af skovgård. I Ravnholtskovene er der blevet bevaret nogle højryggede agre.

Landsbyer som Freltofte, Sdr. Højrup, Havndrup, Rynkeby, Sødinge er gamle adelbyer, mens Eskilstrup, Ore og Pederstrup er udflytterbyer. Pederstrup præges desuden af en stationsbebyggelse og et voldsted. Efter udskiftningen er en del gårde flyttet ud til markerne. Overordnet set er landsbyernes gamle struktur med deres gårdbebyggelse stadig genkendelig.

Tekniske anlæg

Området er præget af en høj andel af tekniske anlæg. Der er 2 højspændningsledninger, der gennemskærer området i nord-sydgående retning. Øst for Sønder Højrup står en høj telemast.

Jernbanen og Landevejen A9 forløber i nord-sydgående retning gennem den vestlige del af området. Omfangsrigt anlægsarbejde i forbindelse med den nye motorvejstracé til Svendborg er p.t. i gang. Syd for Lammehave anlægges den nye omfartsvej nord for Ringe, Industrievæg og Ryslinge. Fordelt i området står der 8 vindmøller.

Landskabskarakterens oprindelse

Mange af landsbyerne har deres oprindelse omkring overgangen mellem vikingetiden og middelalderen. Landskabskarakterens kulturhistoriske oprindelse er især knyttet til tiden omkring udskiftningen rundt om 1796. Udskiftningen er fortrinsvis sket i stjerne- og blokudskiftningen. En del udskiftningshegne er blevet bevaret gennem tiderne. Den tidligere blandingsøkonomi med overvejende ager, engområder og skov er stadig mærkbar, idet den største del af skovarealerne, mange moseområder, såsom Freltofte mose, er bevaret. Græsningsarealer er stadigvæk hyppige. Flere engarealer er dog også blevet afvandt og opdyrket. Naturgrundlagets indflydelse på arealanvendelsen kan stadigvæk spores og ses i dag, hvor i det vestlige delområde navne som "kohave", "lammehave" og "hede" vidner for en lang tradition i græsning på marginaljordsområder. Især herregårdslandskabet omkring Ravnholt genspejler pga. en velbevaret struktur en lang udviklingshistorie. Hovedbygningen fra sidst i 1500-tallet er bevaret med flere senere tilbygninger. Hovedgårdsarealet udvidedes betragteligt i 1800-tallet og er endnu intakt bevaret.

Rumlige og visuelle forhold

Områdets karaktergivende elementer i form af det bølgede til bakkede terræn, de mange skov- og småskovområder, samt sporadisk bevoksede diger og enkelte træer, spredte gård og landsbyer inddeler landskabet i mindre rum, der betinger en mellemstor til lille skala med en transparent til lukket afgrænsning. Syd for Pederstrup er der nogle lokale bakker, hvorfra der er udsigt over området.

I det vestlige delområde betinger flere husmandssteder, mindre markinddelinger, større variation i arealanvendelsen, moseområder, flere hegn og småplantninger en højere kompleksitet og mere lukket afgrænsning og dermed en mindre skala.

Omkring Ravnholt Herregård og dens tilhørende bygninger fremstår herregårdslandskabet tydeligt sammenhængende og med let genkendelige mønstre. Skovområderne med de markante skovbryn skaber i forbindelse med jordbrugsfladerne og naturarealerne tydelige rumdannelser, som stedvis formidler landskabsparkkarakter. De mange markante alléer forbinder vejene omkring.

De elementer og strukturer, der vidner om landskabskarakterens oprindelse, er stadig i vidt grad genkendelige og intakte, dog den almindelige historiske udviklingstendens følgende, blevet forandret i løbet af de sidste 200 år, dvs. markinddelinger er blevet større, hegn blevet sløffet, andelen af engarealerne har forringet sig, bebyggelsen er blevet udvidet, osv.

Ved hovedgårdslandskabet omkring Ravnholt er den kulturhistoriske oprindelse fastholdt. I det vestlige delområde ses der opløsningstendenser af den historiske struktur i form af blandet småerhverv.

Karakterområdet bliver tydeligt gennemskåret af landevejen, jernbanen og højspændningsledninger. Sidst nævnte påvirker især landskabet ved Tøjstrup. Anlægsarbejdet i forbindelse med den nye motorvej til Svendborg forstærker yderligere den visuelle uro og barriereeffekt, landevejen medfører. Området ved Lammehave er såvel præget af det anlægsarbejde til omfartsvejen om Ringe og Ryslinge som åbent udsyn til Ringes industriområde.

Landskabskarakterens nøglefunktioner og udviklingstendenser

Nøglefunktioner til opretholdelse/styrkelse/genopretning af landskabskarakteren

Landskabskarakteren er betinget af landbrug med mellemstore gårde, mellemstore arealer i omdrift og stedvist ekstensive græsningsarealer. Bibeholdelse af disse faktorer ses som forudsætning for bevarelsen af landskabskarakteren.

Udviklingstendenser

I henhold til Regionplan 2005 er følgende forhold, som har indflydelse på landskabskarakteren, fundet.

Den mellem Odense og Svendrup planlagte ny motorvej (A9) er under anlægningsperioden.

Ringe, Ryslinge og Søllinge er i Regionplanen udpeget som regionale bymønstrebyer med fremtidige byvækstområder.

Landskabskvalitetsvurdering

Vurdering af karakterstyrke

Karakteristisk

Den centrale, højtliggende moræneflade

De karakteristika, der er beskrevet som nøglekarakteristika fremstår synligt i den centrale del af landskabskarakterområdet. Landskabskarakteren er især præget af middelstore til små landbrugsarealer i omdrift med græsningsarealer, tæt liggende mellemstore til stor gård, spredte småskovområder og sporadisk bevoksede diger. Terrænet er bølget til bakket. Tidsdybden på omkring 200 år med ophav i udskiftningstiden er synligt. På baggrund af disse forhold vurderes området at være karakteristisk.

Kontrasterende

Hovedgårdslandskab ved Ravnholt

Landskabskarakteren i hovedgårdsområdet ved Ravnholt adskiller sig fra den dominerende karakter, idet terrænet er let bølget og de markante skovområder og landbrugsarealerne betinger en middel til storskala. De kulturhistoriske strukturer er bevarede og tidsdybden er dermed høj. Med udgangspunkt i overstående vurderes landskabskarakteren at være kontrasterende.

Vestlige delområde ved Jyllandgryden

Landskabskarakteren i det vestlige delområde ved Jyllandgryden afviger fra den dominerende karakter, idet terrænet er bølget til let bølget, arealanvendelsen mere differentieret, landskabet fremstår mere lukket pga. hegn og småbeplantninger, skalaen er mindre og bebyggelsesstrukturen er anderledes, grundet flere husmandssteder. Med udgangspunkt i overstående vurderes landskabskarakteren at være kontrasterende.

Vurdering af særlige visuelle oplevelsesmuligheder

Områder med visuelle oplevelsesmuligheder

Hovedgårdslandskab ved Ravnholt

Hovedgårdslandskabet ved Ravnholt fremstår med selve bebyggelsesstrukturen med høj kulturhistorisk oprindelse som giver indtryk af stor tidsdybde. Skala og rumforhold, betinget af markante skovbryn og stor åbne arealer udgør visuelle oplevelsesmuligheder, der bliver understreget af et forgrenet alleesystem, solitær stående stortræer og naturlige småbevoksninger. De større, enkle og letgenkendelige mønstre er karakteristiske for et hovedgårdslandskab. Disse forhold betinger tilsammen at området vurderes som oplevelsesrigt.

Vurdering af tilstand

God tilstand

Hovedgårdslandskabet ved Ravnholt

Herregårdslandskabet omkring Ravnholt genspejler pga. en velbevaret, intakt struktur en lang udviklingshistorie fra sidst i 1500-tallet til dens betragtelige udvidelse i 1800-tallet. Det kulturhistoriske ophav og samspillet mellem naturgrundlaget og de kulturhistoriske strukturer er tydeligt. Samlet set betinger disse forhold at intaktheden vurderes som god.

Den vedligeholdsmæssige tilstand af nøglekarakteristika og oplevelsesmuligheder vurderes som god.

Nøglekarakteristika og de rumlige og visuelle oplevelsesmuligheder er uforstyrrede.

Middel tilstand

Størstedelen af karakterområdet

Områdets kulturhistoriske oprindelse og oplevelsen af

naturgrundlagets indflydelse på kulturmiljøet er stadigvæk genkendeligt i de hidtidige strukturer, dog er de blevet forandret og overpræget i tidens løb. Mange af de oprindelige hegn og diger er sløjfet, en del engområder er blevet drænet og opdyrket. På denne baggrund vurderes intaktheden som middel.

Den overvejende del af landskabselementerne inkl. bebyggelsen forefindes i vedligeholdsmæssig god tilstand.

Vide dele af karakterområdet vurderes at være uforstyrret af tekniske anlæg og støj. De to højspændingsledninger, der krydser fra nord til syd har dog noget forstyrrende indvirkning på landskabskarakteren. Vindmøllerne påvirker området kun lokalt

Dårlig tilstand

Omkring landevejen A9

I det vestligedele af det centrale område, specielt i nærheden af den nye motorvejstracé er landskabets oprindelse overpræget af tekniske anlæg. På denne baggrund vurderes intaktheden som dårlig.

Den vedligeholdsmæssige tilstand mht. bebyggelser og bevoksninger er lokalt dårlig udpræget.

Kombinationen af landevejen A9, den nye motorvejstracé med tilhørende tilslutninger og vejarbejde, højspændingsledninger og telemast elementer udgør at nøglekarakteristika og de rumlige og visuelle oplevelsesmuligheder er meget forstyrrende. Desuden er Ringes industriområde meget synligt set nordfra.

Sårbarhedsvurdering

Områdets landskabskarakter er i høj grad betinget af landskabselementer, som forholdsvis let kan regenereres, hvorfor sårbarheden i store dele af området vurderes som forholdsvis lav. Undtagen er her dog det naturlige reliefforhold, moseområder og i mindre omfang også de gamle løvskovområder, som ikke kan let regenereres.

I herregårdslandskabet betinger oplevelsesmuligheden af landskabskarakterens kulturhistoriske ophav, intaktheden og synlige samspil mellem naturgrundlag og kulturbeholdte mønstre en højere grad af sårbarhed.

Det bølgede til bakkede terræn og bevoksningsstrukturerne, der tilsammen giver en transparent til lukket afgrænsning vil flere steder have afskærmende virkning. Til gengæld kan disse forhold på grund af udsigtsforhold også øge synligheden, hvad lokalt betinger en højere grad af sårbarhed.

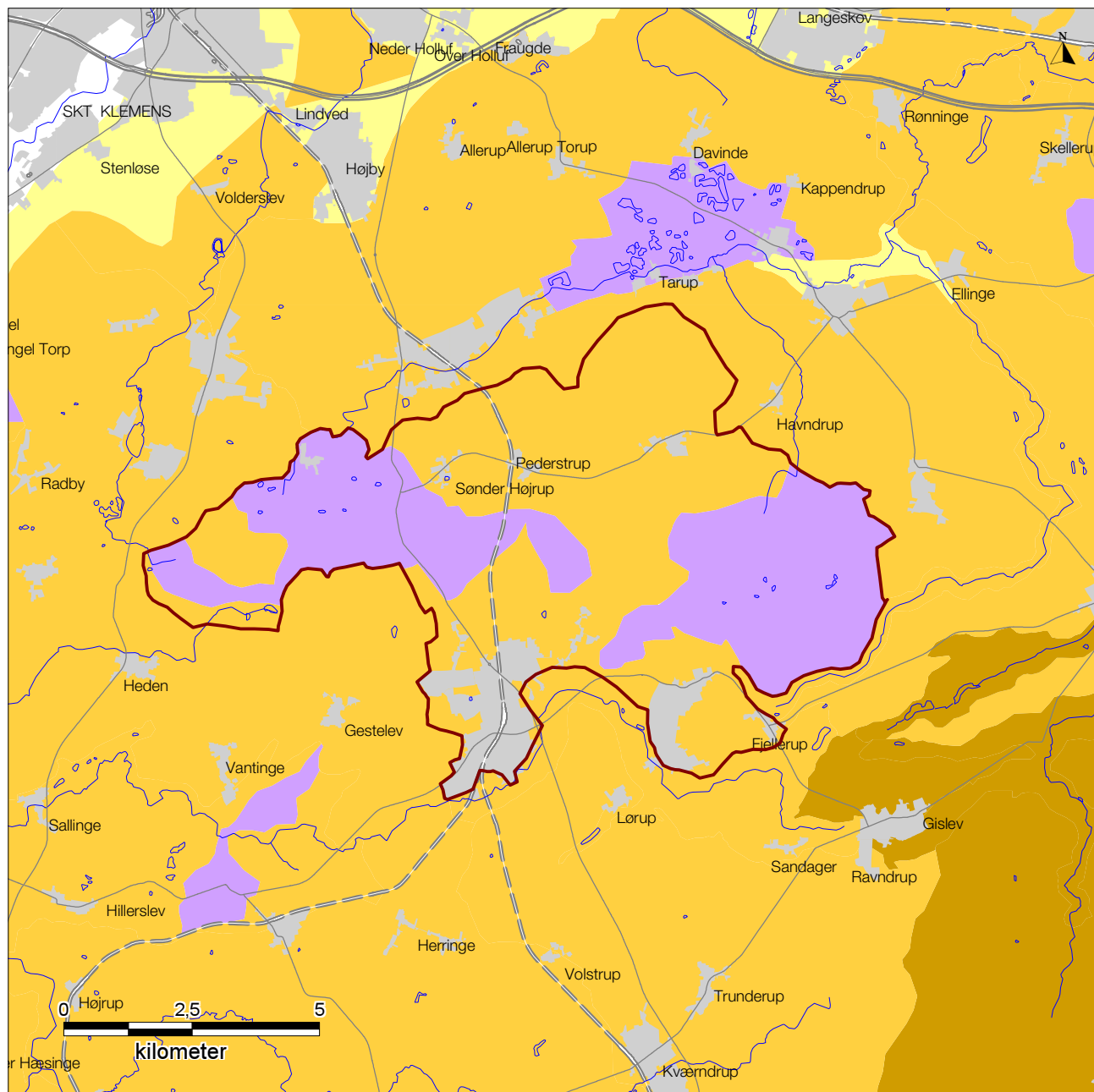
Kapacitetsvurdering

På baggrund af sårbarhedsvurderingen er områdets kapacitet i forhold til relevante planlægningsstemaer i Regionplan 2005 vurderet.

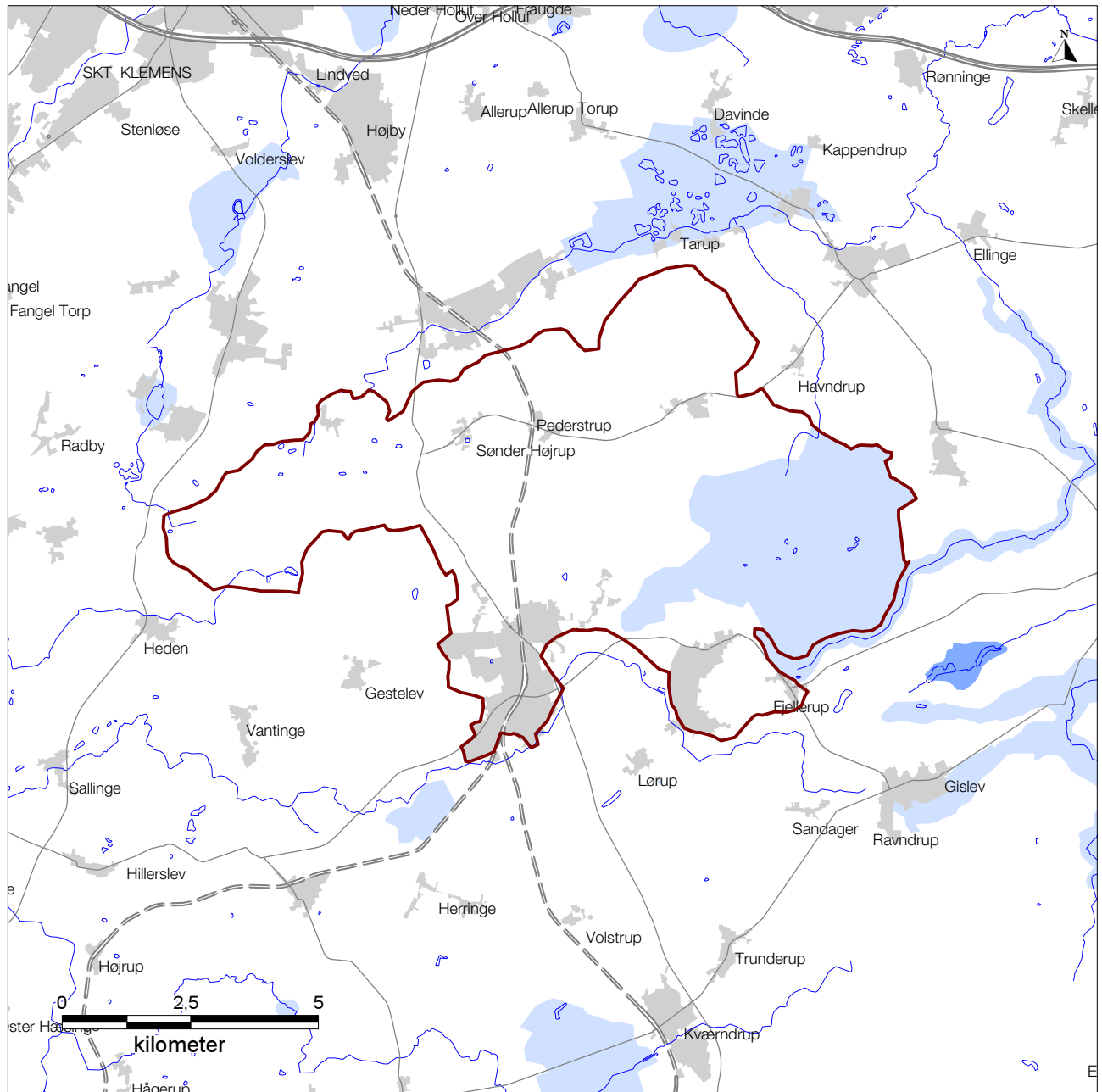
Den nye motorvej vil forstyrre området i væsentlig højere grad end det have været før. Især anlægningsperioden er meget forstyrrende både visuelt og støjmæssigt. Byggearbejdet har desuden stor påvirkning på det omkringliggende terræn. Efter anlægningsperioden formodes det at motorvejen vil virke mindre forstyrrende – dog vil den give anledning til en del støj, både visuelt (lokalt) og lyd-mæssigt. Motorvejen vil danne en betydelig visuel barriere, så at den vestlige del af området vil komme til at fremstå endnu mere isoleret fra den østlige del end det gør i dag.

Registreringspunkt:
UTM 32U 5516808 - 1030983
515449 - 1034403
5516966 - 1026665
Besigtelsesdato: 31.05.2005
Niveau: Regionalt - Fyn
Besigtelsesteam: ESF, MNS

Vurdering af karakter

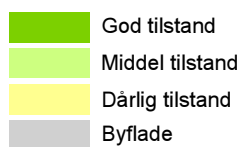
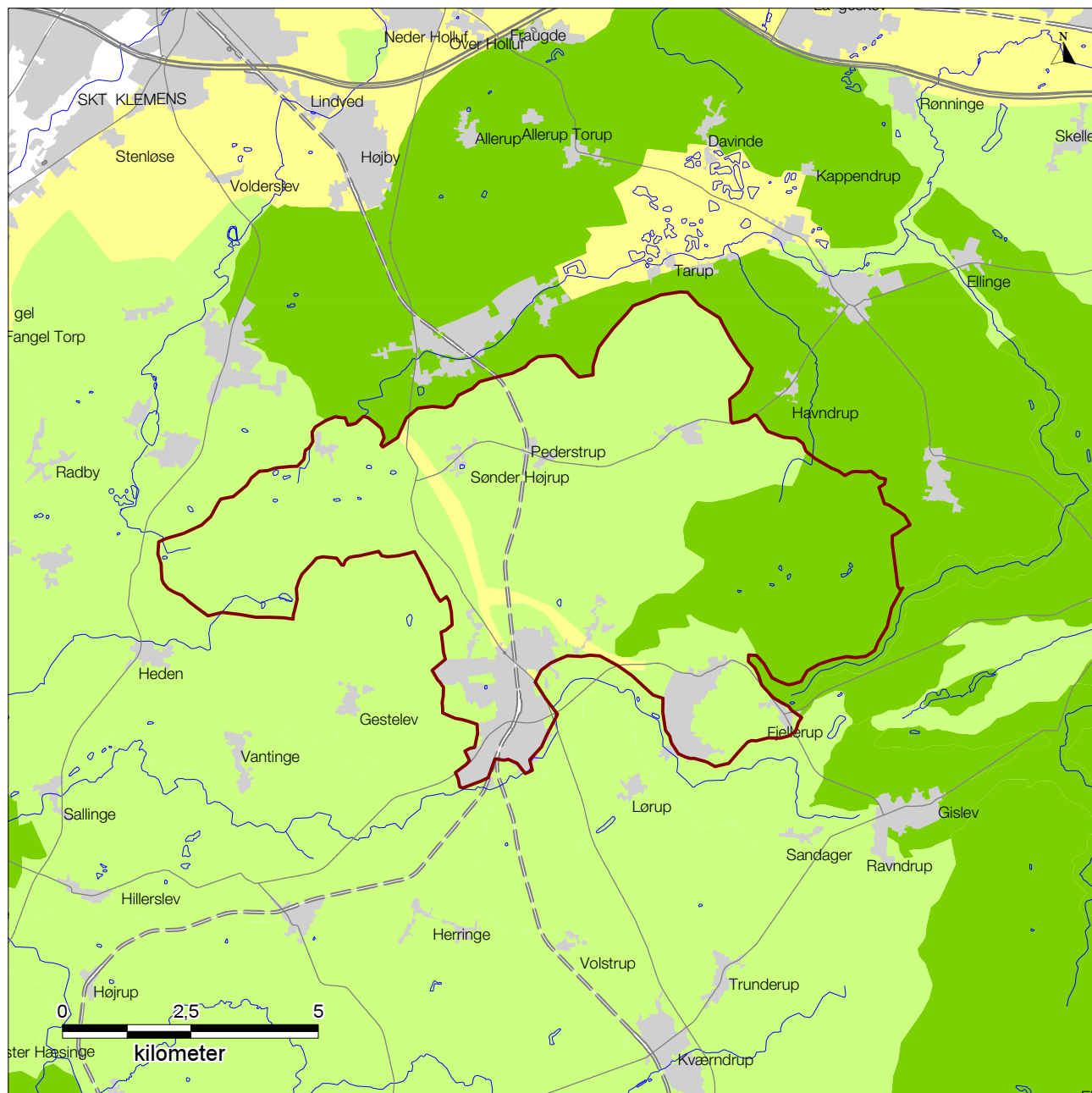

Forekomsten og styrken af visuelle oplevelsesmuligheder

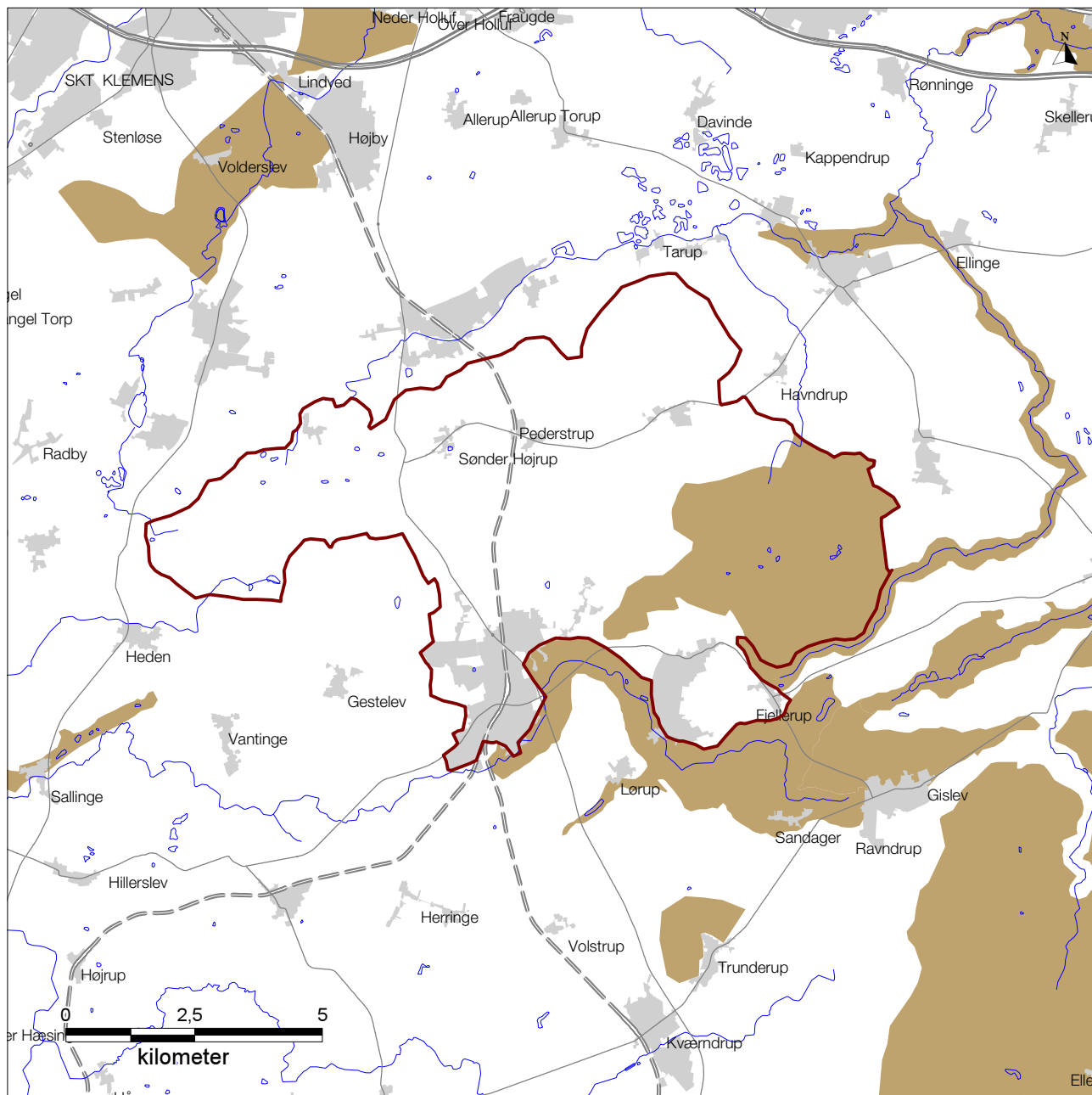

- Særlige visuelle oplevelser
- Visuelle oplevelser
- Byflade

Vurdering af tilstand

Vordering af sårbarhed

Sårbart område
 Byflade

Udgivet af Fyns Amt 2006
 Grundmateriale: Kort- og Matrikelstyrelsen
 © 1992 KD.86.1023